

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi K. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt II AKo [...], z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2022 r.,

- 1. nie uwzględnia wniosku K. K. o ustanowienie obrońcy z urzędu;**
- 2. pozostawia skargę bez rozpoznania;**
- 3. zwalnia K. K. od opłaty oraz wydatków niniejszego postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na dzień 28 listopada 2021 r., zatytułowanym „Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” K. K. wskazał na toczące się, w jego ocenie przewlekłe, postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt II AKo [...]. Przy czym zaznaczyć należy, że postępowanie w sprawie o sygn. akt II AKo [...] dotyczy skargi o wznowienie postępowania, zaś w uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania, skarżący wskazuje na zbyt

długie rozpoznawanie wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu. Skarżący domagał się przy tym w skardze przyznania na swoją rzecz kwoty 2 000 zł lub więcej oraz sformułowania wytycznych dla sądu.

Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] w odpowiedzi na skargę z dnia 7 marca 2022 r. zgłosił swój udział w sprawie oraz wniósł o pozostawienie skargi bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość podlegała pozostawieniu bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Jak stanowi art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Stosownie do art. 8 ust. 2 ww. ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Zgodnie z art. 430 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 30, ze zm., dalej: k.p.k.) sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy, jeżeli

zachodzą okoliczności określone w art. 429 § 1 albo jeżeli przyjęcie tego środka nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu. Jak stanowi § 2 wyżej przytoczonego przepisu, na postanowienie przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego, chyba że zostało wydane przez Sąd Najwyższy. Z kolei zgodnie z art. 429 § 1 k.p.k. Prezes sądu pierwszej instancji odmawia przyjęcia środka odwoławczego, jeżeli wniesiony został po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do wniosku K. K. o ustanowienie obrońcy z urzędu, wskazać należy, że z uwagi na specyfikę postępowania w sprawach dotyczących badania zasadności skarg na przewlekłość postępowania ocena skargi i podniesionej w niej argumentacji ogranicza się w zasadzie do analizy akt sprawy. Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu z uwagi na to, iż posiedzenie odbywa się bez udziału stron, zaś do oceny zasadności skargi wystarczająca jest analiza akt sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2008 r., KSP 1/08).

Treść uzasadnienia skargi na przewlekłość postępowania wskazuje, że dotyczy ona nierozpoznanego dotychczas w sprawie II AKo [...] przez Sąd Apelacyjny w [...] wniosku K. K. o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

W myśli przytoczonego wyżej art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przez „tok postępowania w sprawie” należy rozumieć „postępowanie co do istoty”, a nie postępowanie incydentalne (uboczne) (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 2012 r., KSP 15/12, z 13 listopada 2014 r., III SP 227/14, z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17, z 14 czerwca 2019 r., I NSP 41/19). Również Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazuje, że skarga nie przysługuje na przewlekłość postępowania incydentalnego (zob. decyzja z 11 grudnia 2003 r. w sprawie Schreiber i Boetsch przeciwko Francji, skarga nr 58751/00).

W świetle powyższego uznać należy, że przepisy ustawy o skardze na przewlekłość postępowania nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość postępowania incydentalnego, jakim jest postępowanie w przedmiocie ustanowienia obrońcy z urzędu. Oznacza to, że wniesiona w przedmiotowej

sprawie skarga, dotycząca czasu rozpoznawania wniosku skarżącego o ustanowienie obrońcy z urzędu nie jest dopuszczalna.

Mając na uwadze powyższe, stosownie do treści art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę K. K. należało pozostawić bez rozpoznania.

Rozstrzygnięcie o kosztach w punkcie 2 postanowienia, uwzględniające także wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów, wynika z treści art. 624 § 1 k.p.k. w związku z art. 634 k.p.k. i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania. Skarżący przebywa w areszcie śledczym, a z oświadczenia zawartego w skardze na przewlekłość postępowania wynika, iż K. K. nie jest obecnie zatrudniony i nie osiąga dochodów. W tej sytuacji należało uznać, że obciążenie skarżącego opłatą oraz wydatkami niniejszego postępowania nie byłoby celowe.

a.s.